


Johann Schack

Johannis Schackii, I. U. D. & Professoris Publici Ordinarii in Academia Gryphiswaldensi, Epistola ad Amicum, de Quaestione: An genus; vel nomen actionis in libello sit exprimendum? : scripta Anno 1698. d. 6. Novembr.

Gryphiswaldiae: Starckius, 1694

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756692121>

Druck Freier  Zugang





N. N. 2 (149.)

1. Rivin, retractum legalem in lavatione locum non habere.
2. Rivin, an et quatenus mortis reus tormentis deus subijciendus sit?
3. Rivin, de clerico cambiante.
4. Arnold, de probatione per scripturam privatam.
5. Billeb, de iure divino sacris Impm. Exaltationibus et praepri-
mis ordinatione ecclesiast. Pomeraniae,
6. Pinnius, de renunciationibus sacerdotum, praecipue inter
illustres nobilesque Familias usitatis.
7. Birnbaum, de iure pupillarum singulari.
8. Boornmester, de erroribus historicorum gentiliū in rebus
sacris referendis.
9. Voigt, de presbytero legitimo ordinationis ministro et praef-
scripto iuris divini et humani.
10. von Spreyellen, de Fortitione
11. Steinwich, de iuribus civitatum.
12. Scherer, de reconventionem.
13. Scherer, de litis contest. et iuramento calumniae.
14. Wildvogel, de tutela dativa.
15. Wildvogel, an et quomodo princeps bonus bonis privato-
rum promerere debeat?
16. Sieffl, de iudice per accidens competente
17. Wildvogel, de commodato filii, ob cuius dote musti Cuius Invenit
In stua qum Gabonij qm mulesuam.

18. Wildvogel, de statutis provincialibus, cum Rudolphi.
19. Wildvogel de tesora Fruentaria.
20. a Diefeldorf, de potestate statuum imperium protestanti-
um circa matrimonia fabricatorum.
21. Ocelln, matrimonium ^{cum} infideli contradicens juri
naturae.
22. Badin, de restringenda libertate matrimonii in-
eundi una Cuiusdam Langsdor Congruit in Gaurwitzan
23. Bonhoeffer, de iurisdictione p^r modum servitutis
juris publici in territorio alieno ejusque usus abusu
24. Hahn, de pignoribus et hypothecis.
25. Hahn, de fideicommissis familiae.
26. Tabor, de constitutione repetitione et privilegio
dotis.
27. Lemerer, de obfignatione judiciali.
28. Lincovius, de jure retentionis.
29. Lemerer ad disp. de jure cessu.
30. Lemerer, de jure cessu.
31. Lemerer, ad disp. de quaesitionibus.
32. Lemerer ad disp. de actionibus in rem.
33. Lemerer de actionibus in rem.
34. Schnabel, de fideiussoribus.

50

JOHANNIS SCHACKII,

J. U. D. & Professoris Publici Ordinarii in Academia Gryphiswaldensi,

EPISTOLA ad AMICUM,

de Quæstione:

An genus; vel nomen actionis in libello sit exprimendum?

scripta.

Anno 1698. d. 6. Novembr.

GYPHISWALDIÆ,

Literis DANIELIS BENJAMINIS STARCKII,
Reg. Acad. Typographi.

JOHANNES SCHWACKII

Libri & Tabulae in Ar-
tibus Mathematicis

PRISTINA AD AMICUM

Annotus: vel notis addi-

tionibus libello de experi-

mentis

Impr. in
Lipsia die 6. Decembris

GRYFFWALDII
LUD. DANIELS BENJAMINI STROCKII
Typ. Acad. Typogr.



Amice desideratissime!



X nuperrimis tuis literis mihi constat, quod legere cupias responsum meum ad quæstionem illam: *An scilicet nomen; vel genus actionis sit in libello exprimendum?* Trita sanè hæc materia est, nec ingenium valdè acuet, nisi quod molestiæ quicquam in evolvendis & dijudicandis Juris textibus;

nec minus celebrium Doctorum opinionibus creatura sit. Ne autem dissolvendi amicitiam ansa præbeatur, lubentissimè tuum desiderium adimplebo. Sanè, non desunt illi, qui hujus quæstionis affirmativam tuentur; inter quos imprimis est JCtus ille egregius, sc. Donellus ad L. edita. n. 10. C. de edendo. ubi multis probat, licet jure Pontificio non exigatur nomen actionis; Jure tamen civili Romanorum, aliud esse constitutum: nam actionum nomina sunt pleraque certa, nec jure civili frustra prodita; quod luculente satis innuit Pomponius in l. 2. §. ex his legibus. ff. de O. J. ubi scribit, actiones primum fuisse compositas; addens, quas, ne populus, prout vellet, institueret, certas solemnesque esse voluerunt. Solemnes quidem in solemnibus formulis; unde actio formula vulgaris appellatur.

L. 42.

L. 42. ff. de furtis. Certæ verò ; quia certis nominibus designatæ erant, undè vulgares & usitatæ dictæ sunt, quæ suis constabant nominibus, ut apparet ex *L. 1. 2. ff. de præscr. verb. &c.* Et quæ certa nomina non habebant, dicebantur incertæ ; quæ & dicebantur in factum ; ad quas tum demùm deveniatur, cum deficient usitata actionum nomina, & certum actionis nomen haberi non potest. Eidem argumento, quod scil. nomen actionis in libello de *J. C.* exprimendum sit, sunt tam multæ veterum dubitationes, qui in eadem facti specie tantum quærebant, quò actionis genere agendum esset. Cujus rei exempla extant in *l. univ. ff. de estim. act. L. 14. l. 20. ff. de præscr. verbis. L. 1. ff. Si mentor falsum modum dixerit, &c.* Quæ omnis, stulta videtur contentio, si actionis nomine omisso, satisfuerit, factum tantummodò proponere. Enimverò, etsi prædicta suis non destituantur rationibus & Juris textibus, nihilominus arridebit illa sententia, quâ statuitur, quod *actionis nomen ; vel genus non sit in libello exprimendum.* Nonnulli Juri arbitratur, quod nullò unquam tempore *Jure Civili* id receptum fuerit, ut actionis nomen necessariò exprimeretur, inter quos est *Vaconius à Vacuna lib. 6. declarat. 18. & seqq.* Quem secutus est *Obrechtus* in sua *Disput. de forma act. & lib. 1b. 158. & seqq.* ubi contendit, à condita urbe usq; ad promulgationem *leg. 12. Tab.* nomen actionis, propterea non debuisse exprimi, quia adhuc nullæ fuerint formulæ actionis ; sed quis pro suo arbitrio actiones instituerit. : idem obtinuisse post *latas leg. 12. tabular:* cum in singulis actionibus certæ formulæ essent propositæ. Nam in antiqua *Vindicationis* formula,

mula, nomen ipsius actionis non fuisse expressum, ex eadem formula apparebit, quæ talis sit; *Fundus, qui est in agro, qui Sabinus vocatur, meus est: eum ego quoque ex Jure Quiritum meum esse ajo; inde ego te ex Jure manni consecutum voco.* In formula autem actionis in personam, potuisse quidem; imò debuisse etiam contractum exprimi; quia actionis subjectum in eo positum sit; & quidem ipsum contractus nomen debuit exprimi, imprimis si tale adfuit negotium, quod Jus & nomen certum actionis habuit. *L. 9. ff. si cert. pet. l. 18. ff. de Const. pecun.* Non tamen fuisse necessarium, actionis nomen expressum desiderare in formula; quia actio ex ipsa facti specie facile potest colligi. Formulæ autem actionum sublati, multò minùs necesse fuit actionis nomen exprimere, quia satisfuit, actionem ita proponere, ut esset apta rei, & negotio proposito conveniens. *L. 2. C. d. form. & impetr. act. Sublat.* Concludendum est itaque, quod genus; vel nomen actionis non sit exprimendum in libello; id quod obtinet de Jure Canonico, Civili, Camerali, Saxonico; Et ex notissima omnium Judiciorum praxi. Vid. *arg. c. 6. X. de Judic. c. fin. X. de libell. oblat. l. 3. C. de edend. arg. l. 1. ff. eod. l. 2. Cod. de form. & impetr. act. Sublati. Gail. 1. Obs. 61. n. 1. Carpz. P. 1. Const. 2. d. 13. n. 2. lib. 1. tit. 6. Resp. 53. n. 22. in proc. tit. 6. art. 1. n. 6. Cothm. vol. 4. Resp. 1. n. 4. Resp. 15. n. 165. Recess. Imper. de Anno 1654. §. 27. Mer. Cons. 9. n. 34.* ubi dicit, quod non opus sit nomen actionis in libello exprimere; sed sufficiat, speciem actionis ex narratione & libelli conclusione æstimare. Vid. quoque *Mastert. d. Justit. Rom. leg. lib. 1. pag. m. 88.* ubi sufficere putat, quod ex causa petendi, medioque concludendi

dendi, intentatæ actionis qualitas colligi atq; demon-
strari possit, *arg. l. 1. ff. & l. 3. C. d. Edendo.* Nihil enim in
Jure interest, si res aliqua aliter, quam per nomen de-
monstretur, *l. 6. ff. de reb. Credit. l. 34. ff. de Condit. & demonst.*
l. 90. ff. de Legat. 3. L. 6. in fin. ff. de rei vind. cum non
verbis; sed rebus leges sint positæ. l. 2. in fin. C. Com-
munia de legat. nec intentio verbis; sed verba intenti-
oni servire debeant, l. 15. ff. de Verb. Signif. neq; minus
ex narratione negotii, quam nominis expressione
reus deliberate possit; an contendere velit, d. l. 1. ff.
de edendo. Huc quoque spectant ea, quæ habet *Dn.*
Brunnem. in Proc. Civil. cap. 5. n. 8. pag. m. 77. ubi sic lo-
quitur. Quamvis nonnulli genus actionis expr-
imendum esse putent; eaq; ratione processum fore
expeditiorem; id tamen vix sperandum; quin po-
tius verendum, ne expressio actionis litibus inani-
bus fomitem suppeditaturâ sit. Meritò igitur stan-
dum Juri communi, expressionem eam necessariam
non esse; Sed sufficere, si ex conclusione ea sum-
tur per Cap. 6. X. de Judic. Gail. lib 1. Obs. 61. n. 1. Etiam si
ex facto plures actones elici possint, quia sufficit;
genus actionis ex conclusione sumi posse. Carpzov.
in Proc. tit. 6. Art. 1. n. 10. & seqq. Bachov. ad Treutler.
Disp. 4. tb. 10. lit. C. Ut autem ego ex mente claris-
simi cujusdam Jcti calculum meum quadantenus
addam, ita sentio; non debuisse; imò ne potuisse
quidem ullo Jure civili in omnibus ac singulis actio-
nibus nomen exprimi; sed in quibusdam potuisse;
in quibusdam non debuisse. Non sunt actionum
omnium in Jure expressa nomina; ac ne quidem ob
negotiorum multitudinem exprimi potuerunt; quam
ob cau-

ob causam, si Jure certum nomen expressum non est, certè, ut maximè quis velit, certum nomen actionis in libello exprimere non potest. Quemadmodum ergo, cum negotium incidens, ad contractum aliquem nominatum referri non potest, illud ad contractum innominatum refertur; ita etiam, si ex negotio ejusmodi actio, quæ jure certum nomen non habet, detur, ad actionem incertam, sive innominatam deveniendum est. Et sicuti in actionibus, quæ erant ex contractibus innominatis, facti narratio omitti non poterat; siquidem ex ea intelligebatur, quænam esset actio, quæ nomine exprimi non poterat; ita in actionibus nominatis nomen exprimi poterat. Atque sic in illis nomen actionis, quod voce aut scripto exprimi non poterat, habebatur intellectu, qui sumebatur ex narratione facti. Ex quibus ergo negotiis actiones nominatæ competebant, in iis valebant actionem nominatim exprimere; in quibus autem nominatæ non erant, locò nominis narrabatur factum. Nam, sicuti Legumlatores certa quædam negotia certis nominibus insignita esse; ita nomina actionum inde competentium & nominatim exprimi posse; atque hoc ipso talia negotia ab innominatis distincta esse, voluerunt. Utrum & hoc, vel à Constantino in l. 1. vel à Theodosio & Valentiniano in l. 2. C. de form. & impetr. action. subl. sublatum sit, cum Donello & Gerbofredo negatur. An alius aliquis Imperator hoc sustulerit, ignoro. Consuetudine itaq; ab hac distinctione negotiorum, actiones nominatas habentium; & non habentium, paulatim recessum esse, existimo; idque argumento ejus, quod formulæ & impetratio-

nes

nes. actionum; ceteraque solemnia essent sublata; in quibus solemnibus & hoc unum fuisse videtur, ut actionis nomen; vel genus exprimeretur; quo tamen non videtur opus esse; quia facto aptè narrato, inde apparet, quænam actio instituta sit; ut maximè nomen ejus non sit expressum. Quia tamen ad decidenda causarum fata, investigatum actionis genus plurimum facit, idè Judices, & horum Assessores; ut & Advocati genus actionis investigare debent, non autem Advocati illud in libello specificè exprimere tenentur. *Rennem. de transmiss. act. c. 7. n. 8. & seqq. Colb. in pr. for. Germ. pag. m. 116. Brun. ad l. 1. ff. d. edendo. Cujus investigationis modum bene declarat Oldendorp. in tr. de form. act. investig. vid. & Ruland. de Commiss. p. 3. lib. 2. Cum itaq; festinanti calamo ad propositam quæstionem tibi, mi Amice, respondere debuerim, nec non voluerim; peto æqui boniq; consulas, si fortean minus rectè quædam scripta fuerint; Sicuti non omnia possumus omnes; ita nec omnib; ad palatum sunt, quæ sæpius bona quædam intentio manifestat. Tu verò, uti has lineas in meliorem partem interpretaberis; ita habebis me pro hoc ipso semper & ubiqve.*

Observantissimè.



49. Schaeffer, de acquitate edicti, quod quisque juris in alterum
placuerit, ut ipse eodem jure utatur.

50. Schaefer, an genus, vel nomen actionis in libellum
fit exprimendum.

51. Schaefer, de affirmatione contract. unilateral.

52. Schaefer, de convenientia et inconvenientia excom-
municatiois majoris cum basno imperiali, in genere.

53. Schaefer, de juris romani indulgentia circa concubitum.

54. Schaefer, de juri interrogatio sum.

55. Pauli, observationis curiosae, ex jure variis.

56. Pauli, de crimine allicijni ejusque poena.

57. Penningbützel, de testamenti imperfecti approbatione.

58. Carpzow, de usuris.

59. Ludovicus, de collatione bonorum.

60. Ludovicus, de mora tam debitoris, quam creditoris.

61. Ludovicus, de fidejussoribus.





Interdum tamen, tam heredibus
media competunt. Olim enim potestas erat
di fideiussores: Sed nouissimo iure non permi-
forem conueniri prius, quam excussio fiat in
isq̄ inueniatur minus idoneus.

XXVIII.

Sed, si fideiussor se obligauit vt prin-
suum proprium, nisi in specie beneficio exc-
C. eod: renunciauerit, recte Hyppol. de Ma-
debitore non excusso, affirmat, quod & nos
Elect: contrarium tueatur.

XXIX.

Si plures sunt fideiussores, singuli in se
& conueniri possunt, siue id nominatim co-
omnes sint soluendo, siue non,

XXX.

Contra quam tamen exactionem solia
Epist. D. Adriani succurritur fideiussorib. a
tor a singulis, modo soluendo sint, virilen-
latur, nisi & isti beneficio in cautione

XXXI.

Quod si vnus ex fideiussorib. se
subueniri solet, vt creditor compellatur vnu
ipse habet, adeo vt in solidum condemna-
niri coeperit, idem desiderari possit, & hoc
ante solutionem aut in ipsa solutione aut etia
libet spontaneam.

XXXII.

Et cedi debet actio talis, qualis fa-
adeo, vt si in solidum soluit, ius, quod
cedendum est.

Sil.

ribus Iuris re
to reo, eligen-
iter interces-
is principalis,

ndo debitum
uth. praesente.
ueniri posse,
muis Const:

re obligantur
non, & siue

diuisionis ex-
inceps credi-
etere compel-
um fuerit.

e velit, ita ei
nomina, que
cati conue-
itramur vel
em, quam-

creditoris,
in solidum
Num

the scale towards document

